

[Steen Folke.]

lagt henede med Grønlandskommissionens arbejde omkring 1950 og fulgt op i betænkningen G-60, set ud fra den grønlandske befolkningens synsvinkel er slået katastrofalt fejl. Dette er nok ikke tidspunktet til at gøre generel status over udviklingen. Man kunne forsøge at vurdere koncentrationspolitikken, samlingen af en væsentlig del af befolkningen i først og fremmest de 4 såkaldte åbenlandsbyer, de sociale konsekvenser af dette og af hele den dansk dominerede udvikling, men det er som sagt nok ikke tiden til at gøre det. Jeg vil nøjes med at se på nogle enkelte konsekvenser af hele denne udvikling for det grønlandske erhvervsliv.

Fiskeriet er jo i en vis udstrækning slået fejl, som det erkendes fra alle sider. Det skyldes i høj grad faktorer, som ikke engang den mangtfulde danske regering eller de endnu mere magtfulde organisationer KGH og GTO har kunnet gøre noget ved. Ugunstige kl'maforhold, svingende ressourcer og vigende priser er omtalt i bemærkningerne til lovforslaget. Men der er dog også faktorer, som den danske regering er ansvarlig for.

Jeg mener, at den danske stat har gjort for lidt for at forhindre andre nationers fiskeri i konkurrence med det grønlandske fiskeri. Jeg tænker i øvrigt også på danske fiskeres fiskeri ved Grønland. Det er selvfølgelig et fremskridt, at 200 sømils grænsen nu bliver indført, men den følgelov, som blev vedtaget her i folketinget inden jul, og som VS stemte imod, gav alt for store muligheder for fortsat fiskeri fra EF-landene, og det mener vi er til skade for grønlændernes egne muligheder for fiskeri.

Men en af de mest tragiske konsekvenser af udviklingen siden 1950 har været den voksende danske dominans i erhvervslivet i Grønland. Jeg har for nogle år siden været med til at lave en lille undersøgelse af forskellige sider af dette forhold. Bl. a. har vi med udgangspunkt i erhvervstællingen i 1970 fundet ud af, at hvis vi på dette tidspunkt, altså i 1970, så bort fra fiskeri, fangst og fåreavl som erhverv og altså kun, som erhvervstællingen gjorde, interesse-rede os for de øvrige erhverv, håndværk, industri og serviceerhverv, så var det i 1970 sådan, at danskere besad 58 pct. af virksomhederne, beskæftigede 77 pct. af personalet, havde 84 pct. af omsætningen og udbetalte 88 pct. af lønningerne. Det siger lidt om den danske do-

minans i det grønlandske erhvervsliv, som er slået igennem.

En omlægning og udvidelse af erhvervsstøtten efter de retningslinjer, som forslaget her indebærer, sigter jo netop på at give øgede muligheder for de erhverv, hvor danskerne har bidt sig i den grad fast. VS er som bekendt generelt modstandere af støtte til private kapital-ejere i Danmark, men hvis man virkelig ville sikre, at det var til oprettelsen af grønlandsk ejede og grønlandsk ledede virksomheder denne erhvervsstøtte skulle gå, så ville VS gerne være med til at overveje sagen. Men jeg har ikke kunnet finde noget i dette lovforslag, som tager sigte på at sikre, at det skulle være til gavn for en grønlandsk ejet, kontrolleret og ledet erhvervsudvikling. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han kan pege på nogle steder i forslaget, hvor det fremgår. Jeg kan sige omvendt, at der jo bl. a. i bemærkningerne er henvisning til den arbejdsgruppe, der er nedsat under erhvervsudviklingsrådet i København, som skal bistå rådet med at skabe kontakt til interesse-rede erhvervsvirksomheder i Danmark.

Jeg mener, at det er ildevarslende, hvis der ligesom lægges op til en forlængelse af en dansk domineret udvikling i det grønlandske erhvervsliv. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren: vil ministeren overveje i dette forslag at indføre noget om, at støtten enten udelukkende eller fortrinsvis skal gå til grønlandsk ejede virksomheder? Så vil VS som sagt gerne se positivt på forslaget. I modsat fald mener vi, at dette vil føre til en cementering af den danske dominans i grønlandsk erhvervsliv, og det mener vi vil være tragisk for Grønlands udvikling på længere sigt.

Berglund (Grøn.):

Jeg vil anbefale de ændringer, der er foreslået, til velvillig behandling.

Der er som bekendt af erhvervslivet i Grønland først og fremmest satset på produktion, som desværre er slået fejl, men på den anden side kan vi måske sige, at det heldigvis er slået fejl, for af den grund begynder man mere at tænke på hjemmemarkedsproduktionen, end man har gjort før, i forbindelse med alternative erhvervs muligheder.

Når man er her, ved man ikke ret meget om, hvad de oplever i Grønland. Men for at illustrere, at det er nødvendigt at støtte hjemmemarkedsproduktionen, kan jeg fortælle, at i